

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE
Avdelning 4
Rotel 44

DOM
2021-05-12
Göteborg

Mål nr
B 1257-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göteborgs tingsrätts dom den 17 december 2020 i mål nr B 5835-20, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Assistentåklagaren Evelina Larsson
Göteborgs åklagarkammare

Klagande (Målsägande)

Yasin Dag
Blidvädersgatan 27 A, lgh 1202, 418 30 Göteborg

Företrädd av åklagaren

Motpart (Tilltalad)

Hans PETER Richard Madsen, 19700911-4955
Granåsgatan 25, 422 44 Hisings Backa

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Peter Gillberg
Box 11017, 404 21 Göteborg

SAKEN

Misshandel

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom när det gäller ansvar för brott dömer hovrätten Peter Madsen för misshandel, ringa brott, enligt 3 kap. 5 § brottsbalken till 60 dagsböter om 220 kr.

Med ändring av tingsrättens dom när det gäller skadestånd förpliktar hovrätten Peter Madsen att betala skadestånd till Yasin Dag med 5 000 kr och ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 9 mars 2020 tills betalning sker.

Peter Madsen åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen om brottsofferfond.

Dok.Id 600128

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 40 401 20 Göteborg	Packhusplatsen 6	031-701 22 00 E-post: hovratten.vastrasverige@dom.se www.vastrahovratten.domstol.se	-	måndag – fredag 08:00–16:00

Peter Gillberg får ersättning av allmänna medel med 5 594 kr, varav 4 475 kr för arbete och 1 119 kr för mervärdesskatt. Peter Madsen ska återbetala denna kostnad till staten.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten dömer Peter Madsen för misshandel till villkorlig dom och samhällstjänst.

Yasin Dag har yrkat bifall till sitt vid tingsrätten framställda skadeståndsanspråk.

Peter Madsen har motsatt sig ändring av tingsrättens dom. Han har godtagit att betala 5 000 kr i kränkingsersättning för det fall han döms för misshandel av normalgraden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen är densamma som i tingsrätten. Barnförhör med Yasin Dag samt förhören som hölls i tingsrätten med Peter Madsen och Emina Jesic har spelats upp.

Hovrätten ansluter sig till det som tingsrätten funnit klarlagt om händelsen. Det är därmed utrett att Peter Madsen tog tag i Yasin Dags överarmar under en lektion så att det uppstod smärta och rodnad.

Peter Madsen har invänt att hans handlande inte gick utöver vad som är tillåtet inom ramen för den tillsynsplikt som en lärare har och att han, under alla förhållanden, saknade uppsåt till att skada Yasin Dag.

Tingsrätten har utförligt redogjort för vilka åtgärder en lärare får vidta inom ramen för sin tillsynsplikt. Hovrätten ansluter sig till det och gör följande bedömning. Det har framkommit att Yasin Dag störde ordningen i klassen och att Peter Madsen vid flera tillfällen tillrättavisade honom verbalt utan resultat. Det var därför befogat av Peter Madsen att ta tag om Yasin Dags armar och leda honom ut ur klassrummet. Utanför klassrummet höll Peter Madsen emellertid kvar Yasin Dag i ett stadigt grepp för att –

som han själv uttryckt det – markera allvaret i Yasin Dags beteende. Greppet var sådant att Yasin Dag började gråta, fick rodnad samt smärta som höll i sig till dagen efter. Den smärta som uppstod var inte obetydlig. Handlandet faller således under straffbestämmelsen om misshandel. Peter Madsen överskred därmed gränsen för vad som var befogat i den aktuella situationen.

Det är tydligt att Peter Madsens avsikt aldrig var att skada eller göra Yasin Dag illa. Situationen som sådan ger dock inte utrymme för någon annan bedömning än att Peter Madsen insåg att det förelåg en beaktansvärd risk för att hans grepp om Yasin Dag kunde orsaka honom smärta och rodnad. Han hade därmed uppsåt (s.k. likgiltighetsuppsåt) till den smärta och rodnad som uppstod.

Omständigheterna vid händelsen är inte allvarligare än att misshandeln ska bedömas som ringa. Påföljden ska bestämmas till ett måttligt bötesstraff.

Peter Madsens agerande har utgjort en kränkning av Yasin Dags personliga integritet. Med hänsyn till Yasin Dags ålder och att händelsen inträffade på skolan där Yasin Dag har haft rätt att känna sig trygg anser hovrätten, trots att gärningen bedöms som ringa misshandel, att kränkningen varit så allvarlig att det föreligger rätt till kränkningssättning med skäliga 5 000 kr jämte begärd ränta.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga B

Överklagande senast den 9 juni 2021

Domare: Hovrättsrådet Sara Norman, lagmannen Lars Bjurstm, tf. hovrättsassessorn Sara Persson samt nämndemännen Johanna Kristensson och David Sahlsten

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 6

DOM
2020-12-17
meddelad i
Göteborg

Mål nr: B 5835-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Hans PETER Richard Madsen, 19700911-4955
Granåsgatan 25
422 44 Hisings Backa

Offentlig försvarare:
Advokat Peter Gillberg
Advokatfirman Ahlstedt KB
Box 11017
404 21 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Martin Elofsson
Åklagarmyndigheten
Göteborgs åklagarkammare Göteborg
Box 129
401 22 Göteborg

Målsägande

Yasin Dag
Blidvädersgatan 27 A Lgh 1202
418 30 Göteborg

Målsägandebiträde:
Advokat Katrin Jack
VOX Advokater AB
Vallgatan 38
411 16 Göteborg

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från
Misshandel, 3 kap 5 § brottsbalken
2020-03-09

Skadestånd

Yasin Dags skadeståndsyrkande avslås.

Ersättning

1. Advokaten Peter Gillberg får ersättning av staten med 24 249 kr. Av beloppet avser 15 865 kr arbete, 3 534 kr tidspillan och 4 850 kr mervärdesskatt.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Ullevigatan 15

Telefon

031-701 10 06

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:30

Postadress

404 83 Göteborg

E-post

avdelning6tgg@dom.se

Webbplats

www.goteborgstingsratt.domstol.se

2. Advokaten Katrin Jack får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 15 498 kr. Av beloppet avser 9 828 kr arbete, 2 570 kr tidspillan och 3 100 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

YRKANDEN

Åklagaren har yrkat att Peter Madsen ska dömas för misshandel och gjort följande beskrivning av hans gärning.

Peter Madsen har tagit ett kraftigt tag om Yasin Dags överarmar under en lektion. Det hände den 9 mars 2020 på Bjurslättskolan, Wieselgrensgatan, Göteborgs stad. Yasin Dag orsakades smärta och blåmärken/rodnader. Peter Madsen begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 3 kap. 5 § brottsbalken

Yasin Dag har biträtt åtalet och yrkat att Peter Madsen ska betala skadestånd till honom med 7 000 kr för kränkning samt ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 9 mars 2020 till dess betalning sker.

INSTÄLLNING

Peter Madsen har vidgått att han tagit tag om Yasin Dags överarmar under en lektion den 9 mars 2020 på Bjurslättskolan. Han har bestritt ansvar för brott på följande grunder. Dels har han inte haft uppsåt till att skada eller misshandla Yasin Dag, dels har hans agerande med hänsyn till tillsynsplikten enligt skollagen inte varit otillåtet.

Peter Madsen har med hänvisning till sin inställning till åtalet motsatt sig Yasin Dags yrkande om skadestånd. För det fall tingsrätten skulle meddela en fällande dom har han godtagit ett belopp om 5 000 kr som skäligt i och för sig.

UTREDNING

Åklagaren har spelat upp ett barnförhör med Yasin Dag. Vidare har förhör hållits med Peter Madsen och med vittnet Emina Jesic. Emina Jesic är lärare på Bjurslättskolan och har varit mentor för Yasin Dag. Åklagaren har även visat fotografier.

DOMSKÄL

Detta är klarlagt om händelsen

Den 9 mars 2020, när aktuell händelse utspelade sig, hade Peter Madsen arbetat som musiklärare på Bjurslättsskolan under drygt ett halvår. I en av klasserna som han undervisade gick den tioåriga eleven Yasin Dag. Vid detta tillfälle var ”melodifestival” temat för lektionen och eleverna skulle arbeta i grupper med efterföljande presentation inför klassen. När Peter Madsen skulle instruera klassen stökade Yasin Dag. Han lyssnade inte utan avbröt honom när han gav instruktioner, vilket gjorde Peter Madsen alltmer frustrerad. Peter Madsen har berättat att Yasin Dag ”spelade Allan”, ett uttryck som synes väl sammanfatta Yasin Dags beteende. Yasin Dag sprang runt och spelade eller trummade på saker i rummet och förstörde på det sättet lektionen.

Peter Madsens tillsägelser ledde inte till att Yasin Dag upphörde med sitt beteende. Han tog därför Yasin Dag i armen eller armarna och föste honom ut ur klassrummet, alltmedan Yasin Dag spjånade emot. Utanför klassrummet satte han honom på en stol. Där höll han honom i ett kraftigt tag om armarna samtidigt som han talade honom till rätta. Peter Madsens grepp om Yasin Dags armar ledde till att denne fick mycket ont och började gråta. Dagen efter händelsen var han fortfarande öm på överarmarna.

Vilket utrymme har en lärare att göra fysiska ingripanden i skolan?

En lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. En sådan åtgärd måste stå i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Det finns en viss, begränsad, rätt för en lärare att inom ramen för sin tillsynsplikt göra fysiska ingripanden – kroppsliga ingrepp – mot en elev. Fysiska ingripanden mot elever

är däremot inte tillåtna som bestraffning eller disciplinering. Vidare är fysiska ingripanden som faller under straffbestämmelsen om misshandel är aldrig tillåtna. Det kan däremot vara tillåtet att ta ett stadigt tag om en elevs arm, till exempel för att leda ut eleven ur klassrummet.

Utgångspunkten är att ordningsstörningar i skolan i första hand ska lösas på andra sätt än genom fysiska ingripanden, till exempel genom tillsägelser. Men det är ofrånkomligt att det i skolverksamhet kan uppkomma situationer när det är nödvändigt att ingripa mot en elev med fysiska medel. Om fortsatta tillsägelser med anledning av en ordningsstörning bedöms bli resultatlösa kan det i vissa fall vara rimligt med ett fysiskt ingripande.

Att ett fysiskt ingripande måste vara proportionerligt innebär att en mindre ordningsstörning endast i undantagsfall bör föranleda en sådan åtgärd. Ett fysiskt ingripande ska vara så lindrigt och ske under så kort tid som möjligt. Mera långtgående ingripanden bör endast komma i fråga vid mer allvarliga ordningsstörningar.

Bedömningen av om ingripandet var befogat och inom ramen för tillsynsplikten ska göras objektivt och beakta vilka åtgärder läraren har uppfattat som nödvändiga och möjliga för att komma till rätta med en situation där det kan ha saknats utrymme för mer ingående överväganden.

Det som nu redogjorts för framgår av bland annat rättsfallet "Soffan i rasthallen", Högsta domstolens avgörande den 3 juli 2020 i mål T 4238-19.

Peter Madsen ska frikännas från åtalet

Peter Madsen tog greppet om Yasin Dags armar i syfte att komma till rätta med hans ordningsstörande beteende. Eftersom hans tidigare tillsägelser inte hade gett resultat var det rimligt att han ingrep fysiskt på det sätt som han gjorde. Ett grepp om en elevs armar är en sådan åtgärd som en lärare har rätt att vidta i en sådan situation som Peter

Madsen befann sig i. Agerandet utgjorde inte en misshandel i brottsbalkens mening. Av dessa skäl ska Peter Madsen frikännas från åtalet.

Övriga frågor

Eftersom tingsrätten frikänner Peter Madsen från åtalet ska Yasin Dags yrkande om skadestånd för kränkning ogillas.

Försvaren och målsägandebiträdet ska få ersättning med de belopp som de har begärt och som tingsrätten bedömer är skäligen. Staten ska stå för dessa kostnader.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (TR-01)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 7 januari 2020 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige.

Henning Eriksson

Skiljaktig mening, se nedan

SKILJAKTIG MENING

Tingsfiskalen Henning Eriksson och nämndemannen Lina Gudmundsson är skiljaktiga och anför:

Vi bedömer att Peter Madsen genom sitt agerande har gjort sig skyldig till en ringa misshandel som han ska dömas för. Skälen till det är följande.

För misshandel döms enligt 3 kap. 5 § brottsbalken den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd. Med smärta i bestämmelsens mening avses ett fysiskt lidande som inte är alltför obetydligt (se bland annat rättsfallet NJA 2015 s. 668 p. 5 med hänvisning).

Det är utrett att Yasin Dag fick mycket ont av Peter Madsens grepp om hans armar och att smärtan varade till åtminstone senare under dagen. Det är även utrett att Yasin Dag till följd av greppet fick ett blåmärke på ena armen och att han var öm på överarmarna dagen efter händelsen.

Den smärta som Peter Madsen tillfogade Yasin Dag kan inte anses som så obetydlig att den inte omfattas av straffbestämmelsen om misshandel.

Det finns inget som tyder på att Peter Madsen *ville* att Yasin Dag skulle få ont eller skada sig till följd av hans grepp om pojkens armar. Men han har förklarat att han förstod att greppet kunde göra ont. Enligt vår bedömning är det visat både att Peter Madsen förstod att det fanns en avsevärd risk för att Yasin Dag skulle få ont av hans grepp och att det inte utgjorde något relevant skäl för honom att avstå från sitt agerande. Han har därmed haft ett så kallat likgiltighetsuppsåt i förhållande till gärningens effekt i form av smärta. Något likgiltighetsuppsåt i förhållande till blåmärket är dock inte visat.

Som framgått av majoritetens domskäl har en lärare rätt att inom ramen för sin tillsynsplikt göra vissa fysiska ingripanden men aldrig sådana som omfattas av straffbestämmelsen om misshandel. Peter Madsens gärning utgjorde en misshandel och han kan därför inte gå fri från ansvar.

Vi bedömer att omständigheterna vid misshandeln varit sådana att brottet ska bedömas som ringa.

Påföljden bör bestämmas till ett måttligt bötesstraff.

Peter Madsens agerande har utgjort en kränkning av Yasin Dags personliga integritet. Eftersom det riktats mot ett tioårigt barn, hans elev, och det skett i skolan där Yasin Dag haft rätt att känna sig trygg bedömer vi att kränkningen varit av så allvarligt slag att Yasin Dag har rätt till kränkningsersättning med 5 000 kr.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se